

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
PL 3000
90014 Oulun yliopisto

13.11.2014

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
PL 239
90101 OULU
kirjaamo.pohjois@avi.fi

Viite: PSAVI/317/04.08/2010

Mielipide Kanteleen Voima Oy:n Haapaveden voimalaitoksen ympäristöluvan lupaehtojen tarkistamisesta

Kanteleen Voima Oy:n Haapaveden voimalaitos aiheuttaa suoraan ja etenkin välillisesti huomattavia ympäristöhaittoja. Huomattavin epäsuora vaikutus on suoekosysteemien tuhoaminen turvepolttoaineen hankinnassa sekä tähän liittyvät päästöt vesistöihin. PPLY ymmärtää, etteivät nämä välilliset vaikutukset varsinaisesti kuulu nähtävillä olevan ympäristöluvan lupaehtojen tarkistamisen piiriin. Kuitenkin turvetuotannon vaikutukset on otettava huomioon kaikessa Haapaveden voimalaitosta koskevassa päätöksenteossa. Turpeen käyttöä voimalaitoksen polttoaineena tulee lyhyellä tähtäimellä vähentää. Pidemmällä tähtäimellä turpeesta tulee luopua kokonaan.

Uusiutumattomuutensa vuoksi kivihiili ei ole kannattettava sähköntuotannon polttoaine. Kuitenkin kahden huonon vaihtoehdon välillä valittaessa sitä on pidettävä vähän vähemmän haitallisena kuin turvetta. Painoyksikköä kohti laskettuna kivihiilen lämpöarvo on noin kolminkertainen turpeeseen verrattuna. Tilavuusyksikköä kohti laskettuna ero on vielä huomattavasti tätäkin suurempi. Vaikka myös kivihiilen louhinta aiheuttaa vakavia ympäristöongelmia, ovat turvetuotannon vaikutukset tavallisesti suurempia. Saman energiasisällön omaavan polttoainemäärän tuottamiseksi täytyy turpeen hankinnassa tuhota moninkertainen ala luonnonympäristöjä. Tästä syystä PPLY kannattaa turpeen korvaamista kivihiilellä lyhyen tähtäimen ratkaisuna, mikäli biopolttoaineita ei heti saada riittäviä määriä. Kanteleen Voiman suorittaman koepolton tulokset osoittivat kivihiilen sopivan hyvin Haapaveden voimalaitoksen polttoaineeksi (liite 8). Raportin mukaan positiivisia muutoksia olivat polttoaineen lämpöarvon paraneminen, kuivaustehon väheneminen sekä vähintäänkin hetkellinen rikin ja pölypäästöjen aleneminen.

Pidemmillä tähtäimellä Haapaveden voimalaitoksen polttoaineina tulee käyttää vain uusiutuvia biopolttoaineita. Vuonna 2013 biopolttoaineiden energiaosuus oli ainoastaan 13 %. Toinen vakavasti otettava mahdollisuus on voimalaitoksen alasajo. On oireellista, että Kanteleen Voima Oy:n hakemus on epämääräisimmillään puhuttaessa energiatehokkuudesta: "Haapaveden voimalaitoksen energiatehokkuus on hyvä, sillä polttoaineiden sisältämä energia käytettään voimalaitoksella tehokkaasti sähkön tuotannossa." Virke on sanahelinää. Mitään lukuja ei sen tueksi esitetä. PPLY:n ymmärryksen mukaan Haapaveden voimalaitoksen merkittävin tuote on Pyhäjoen vesistön lämmittäminen. Lauhdesähkölaitosten kokonaishyötysuhde on alhainen, ja Haapavedellä lauhdevesiä ei hyödynnetä lainkaan. Tästä syystä Haapaveden voimalaitoksen haitat ovat poikkeuksellisen suuria sen tuottamiin hyötyihin nähden. Tämä tulee ottaa huomioon lupaehtoisissa, joilla tulee ohjata toiminta kokonaisedun kannalta järkevämpään suuntaan.

PPLY katsoo, että ympäristölupahakemus on päästöjen kuvauksen osalta puutteellinen. Kansalliseen siirtymäsuunnitelmaan liittyneiden laitosten on vuonna 2019 ja 2020 täytettävä LCP-asetuksessa esitetyt päästöjen raja-arvot. Laitoksen on lupahakemuksessa toimitettava tiedot, miten se saavuttaa raja-arvotavoitteet vuoteen 2019 mennessä. Toiminnanharjoittajan ehdottamat luparajat ovat liian korkeat. Luparajoina ennen siirtymäsuunnitelman mukaisia vuosia tulee käyttää voimassa olevan isojen polttolaitosten asetusten mukaisia

raja-arvoja. Toiminnanharjoittajan ehdottamat rikkidioksidin, typen oksidien ja hiukkasten päästöt kaikki ylittävät kyseisen asetuksen rajat.

Poikkeuksellisia tapauksia varten (esim. tulipalo) alueelle on määrättävä allastus siten, että palonsammutusvettä voidaan kierrättää ja tulipalon tai muun onnettomuuden mahdolliset päästöt jäävät laitosalueelle.

Esa Aalto
Puheenjohtaja

Ari-Pekka Auvinen
Suojelutoimikunnan puheenjohtaja